

СЕРТИФІКАЦІЯ І МИТНИЙ КОНТРОЛЬ

ЗОНА
МИТНОГО
КОНТРОЛЮ
ТАМОЖЕННИЙ CUSTOM
КОНТРОЛЬ CONTROL

ІМПОРТОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ

З. Повхан, керівник прес-служби,
ДП «Запоріжжястандартметрологія», м. Запоріжжя

СЕРТИФИКАЦИЯ И ТАМОЖЕННЫЙ КОНТРОЛЬ ИМПОРТИРУЕМОЙ ПРОДУКЦИИ

З. Повхан, руководитель пресс-службы,
ГП «Запорожьестандартметрология», г. Запорожье

CERTIFICATION AND CUSTOMS CONTROL OF IMPORTED PRODUCTION

Z. Povhan, Press Office Chair,
«Zaporizhzhia standartmetrologiia» State Enterprise, Zaporizhzhia

За даними Держкомстату України, у 2009 році наша держава купила продукції імпортного виробництва на 9 % більше ніж продала власної. Минулорічний імпорт товарів і послуг в Україну склав близько 50,604 млрд. дол. Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами з 212 країн світу, серед яких країни-учасники СНД, Польща, Угорщина, Китай, Німеччина, США, Франція, Туреччина тощо. Найбільша кількість імпортних поставок до нашої держави (28 %) була здійснена Російською Федерацією. Переважно в Україну поставляються чорні метали і вироби з них (30,7 % від загальних обсягів імпорту), зернові культури (9 %), ядерні реактори (7 %), електрообладнання (5,6 %), різні групи харчових продуктів і продовольчої сировини (5,5 %), енергетичні матеріали, нафта та продукти її перероблення (5,4 %), жири та олії (4,5 %), наземні транспортні засоби (3,1 %) тощо.

Перш ніж потрапити на внутрішній український ринок, імпортні товари проходять через державну митницю. Постачальник сплачує митний збір, податок на додану вартість та акциз, що, в свою чергу, призводить до збільшення ціни на імпортовану продукцію. Таким чином, застосування цих зборів до окремих категорій товарів може обмежити обсяги їх імпорту, скоротивши при цьому споживання. Проте, такий дефіцит може стимулювати вітчизняне вироб-

У статті йдеться про важливість здійснення належного митного контролю імпортованої продукції, особливо такої, яка підлягає обов'язковій сертифікації в Україні. Доведено необхідність підтвердження сертифікатом відповідності або свідоцтвом про визнання відповідності такої продукції вимогам вітчизняних нормативних документів (НД).

ництво та збільшити його частку на внутрішньому ринку. Так, наприклад, на початку минулого року з метою поліпшення стану платіжного балансу України, у зв'язку зі світовою фінансовою кризою, Верховна Рада України запровадила тимчасові надбавки до діючих ставок митних зборів на товари некритичного імпорту. Зокрема, було збільшене оподаткування на ввезення яловичини, свинини, ковбасних виробів, риби, цукру, виноградних вин, етилового спирту. Стосовно товарів непродовольчої групи було підвищене мито на кам'яне вугілля, шкіряний і хутряний одяг, килими, тканину, цеглу, холодильники, двигуни, кухонні плити, дорожні транспортні засоби.

Переважна більшість видів продукції, що імпортується в нашу державу, входять до Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, і мають проходити процедуру підтвердження відповідності за показниками безпеки вимогам, регламентованим чинними в Україні НД. До цього Переліку входять ►

електротехнічне та механічне обладнання, нафтопродукти, сільгосптехніка, дорожні транспортні засоби та їх комплектуючі, радіаційна техніка, будівельні матеріали, товари легкої промисловості тощо. До початку поточного року обов'язковій сертифікації підлягали і харчові продукти. Однак розпорядженням КМУ № 1689-р від 23.12.2009 вони були вилучені з Переліку (окрім консервів для дитячого харчування та суміші для сухого молока), і український кордон відкрився для несертифікованих харчових продуктів іноземного виробництва.

Що стосується імпорту дорожніх транспортних засобів, то у 2007 році для припинення їх ввезення на територію України за дешевими схемами розмитнення (до того часу для зменшення митної вартості іноземні автомобілі ввозились у розукомплектованому вигляді) уповноважені Держспоживстандартом органи із сертифікації почали проводити роботи з підтвердження відповідності імпортованих автомобілів вимогам вітчизняних НД тільки на підставі протоколів випробувань заводів-виробників і прямих дилерських договорів із ними.

Головне завдання сертифікації — не допустити на вітчизняний ринок контрафактну, неякісну та небезпечну для здоров'я людей, їх майна і навколишнього середовища продукцію. Тому необхідною умовою для здійснення митного оформлення імпортованої продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, є сертифікат відповідності або свідоцтво про визнання робіт з підтвердження відповідності, видане Держспоживстандартом України або уповноваженим ним органом із сертифікації на підставі двосторонньої міждержавної угоди. Зокрема, такі угоди наша держава уклала з країнами-учасниками СНД, з якими має загальну (гармонізовану) нормативну базу: Російською Федерацією, Республікою Білорусь, Республікою Узбекистан, Республікою Вірменія, Киргизькою Республікою, Грузією, Азербайджанською Республікою, Республікою Казахстан, Туркменістаном, Республікою Молдова, Республікою Таджикистан.

З огляду на те, що митне оформлення товарів, які ввозяться на територію України, здійснюється на митниці за місцезнаходженням (місцем державної реєстрації чи проживання) юридичної або фізичної особи, на адресу якої ввозяться ці товари [1], необхідності у пред'явленні сертифіката відповідності (свідоцтва про визнання) безпосередньо у пункті пропуску через державний кордон України немає.

При митному оформленні продукції, що ввозиться на територію України, фахівці із сертифікації територіальних органів Держспоживстандарту виїжджають до митниці разом з представником замовника для ідентифікації та відбору продукції. Відібрані зразки відправляються в акредитовану лабораторію на дослідження, де продукція перевіряється на відповідність НД за показниками якості й безпеки. При цьо-

му, для багатьох видів продукції необхідно отримати санітарно-епідеміологічний висновок МОЗ України та експертний висновок, на підставі якого видається дозвіл на експлуатацію продукції в Україні (для харчової продукції та продовольчої сировини також потрібен висновок ветеринарно-санітарної експертизи та протокол випробувань на вміст ГМО). За умови виявлення відхилень від вимог НД під час лабораторних досліджень продукція не розмитнюється і повертається постачальнику або знищується. Якщо всі показники в нормі, орган із сертифікації оформлює сертифікат залежно від прийнятої схеми та заносить його до реєстру державної системи сертифікації. Органи митного контролю здійснюють митне оформлення імпортованих товарів на підставі наявності в реєстрі системи УкрСЕПРО інформації стосовно їх сертифікації. Без цього ввезення продукції на територію України не допускається.

Що ж стосується імпортованої продукції з низьким ступенем ризику для життя і здоров'я споживачів, то її відповідність вимогам чинних в Україні НД може бути підтверджена декларацією про відповідність, зареєстрованою в органі сертифікації. Перелік такої продукції затверджений Держспоживстандартом України [2]. До нього, зокрема, увійшли: побутова радіоелектронна апаратура; посуд з мельхіору, латуні, нейзильберу з хромовим або нікелевим покриттям; зварювальні матеріали; керамічна плитка, полівінілхлоридний лінолеум; технологічні мастила; шкільні та канцелярські товари з паперу тощо.

ВИСНОВОК

При митному оформленні імпортованої продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, її відповідність вимогам вітчизняних НД обов'язково має підтверджуватися сертифікатом відповідності або свідоцтвом про визнання. За відсутності зазначених документів імпортована продукція або направляється на митний ліцензійний склад, або вивозиться за межі митної території України. Таким чином, митний контроль є бар'єром для потрапляння на український ринок не лише контрабандної, а й неякісної та небезпечної для життя чи здоров'я споживачів продукції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ Державної митної служби України «Про затвердження Положення про порядок здійснення контролю за доставкою вантажів у митниці призначення» від 08.12.1998 № 771.
2. Наказ Держспоживстандарту України «Про затвердження Переліку продукції, відповідність якої може бути підтверджена декларацією про відповідність» від 29.01.2007 № 6, зареєстр. у Мініюсті України 13.02.2007 за № 122/13389. ■